

MUONION KUNTA

KUKASLOMPOOLONVAARAN ASEMAKAAVA

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma

31.5.2023 19.3.2025

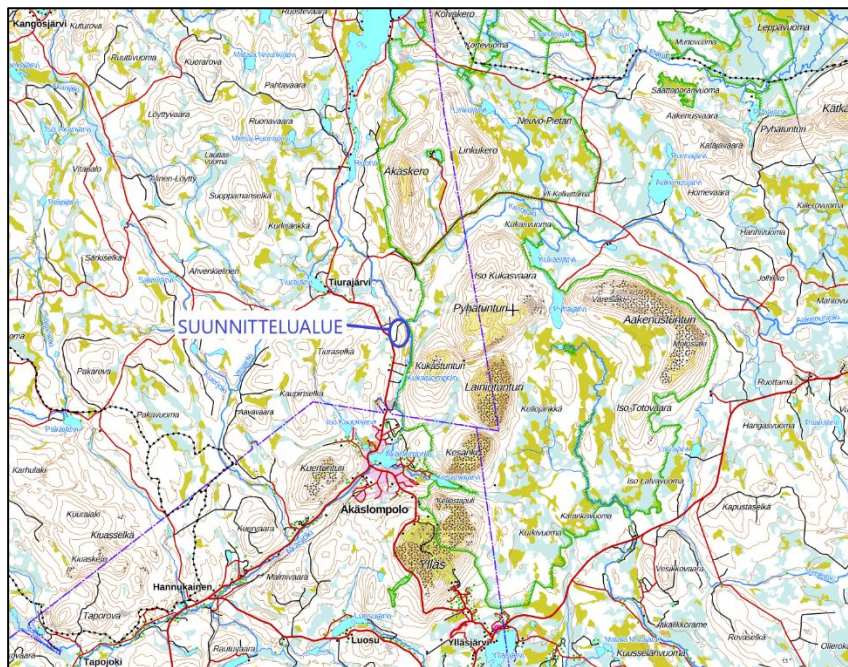
Nosto Consulting Oy

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma kuvaa asemakaavan tavoitteet sekä sen, miten laatimis- ja suunnittelumenettely etenee. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma sisältää myös perustiedot kaava-alueesta.

1. Suunnittelualue

Suunnittelualue sijaitsee Muonion kunnassa Kukaslompolonvaaran alueella, noin 6 kilometriä Kolarin kunnan puolella sijaitsevan Äkäslompolon palveluista pohjoiseen, sekä noin 40 kilometriä Muonion kuntakeskuksen palveluista kaakkoon (linnuntietä). Suunnittelualue koostuu osasta kiinteistöä 498-893-11-1 Eteläinen valtionmaa. Suunnittelualueen pinta-ala on noin 113 hehtaaria. Suunnittelualueen kiinteistö on valtion omistuksessa.

Suunnittelualueen suurpiirteinen sijainti kartalla:

Lähde: Kiinteistötietopalvelu, karttaote. ©MML.

The map shows the study area (Kukkasalmi) in southern Finland, near the city of Pori. The area is characterized by a large body of water (Kukkasalmi) and surrounding land areas. The map includes contour lines indicating elevation, and various geographical features such as the city of Pori, the Gulf of Bothnia, and the surrounding landscape. The study area is highlighted in a specific color, and the map provides a detailed view of the local terrain and infrastructure.

Lähde: Kiinteistötietopalvelu, karttaote. ©MML.

2. Suunnittelun lähtökohdat ja tavoitteet

2.1 Lähtökohdat

Luonnonympäristö

Suunnittelualue on pääosin harvaa mäntyvaltaista tuoreen kankaan metsää. Suunnittelualue rajautuu idässä Äkäsjokeen, joka on osoitettu suunnittelualueen kohdalla Natura 2000-alueeksi (SAC: FI1301912, Tornionjoen-Muonionjoen vesistöalue). Suunnittelualueen ja Äkäsjoen itäpuolella Pallas-Yllästunturin kansallispuiston alueella sijaitsee Ylläkseltä pohjoiseen kohti Pallas- ja Ounastuntureita kulkeva Ounasselän tunturijono, jossa maasto kohoaa Pallastuntureilla korkeimmillaan yli 800 mpy.

Suunnittelualueen läpi kulkee osittain Hangasmaan kierroksen hiihtolatu.

Suunnittelualueen maaperä on suurimmalta osin hiekkamoreenia ja pieniltä osin kalliomaata (Lähde: <http://gtkdata.gtk.fi/maankamara/#>).

Suunnittelualueelta on laadittu luontoselvitys 8.12.2022 (Luontoselvitys Kangas Oy).

Suunnittelualueelta tavattiin luontoselvityksessä useita huomionarvoisia kohteita. Luontoarvoista merkittävimmät sijaitsevat Äkäsjoen varressa. Alueelta löytyi yksi lähde ja yksi tihkupinta, joita kumpaakin turvaa vesilaki. Jokivarren ruohokorvet, lehtolaikku sekä Kukaslompolonvaaran koillis- ja itärinteen vanhan metsän luontotyytit on arvioitu erityisen tärkeisiin kohteisiin eli luokkaan 2 kuuluviksi luontoarvojen arvoluokituksessa. Alueelta tehtiin lisäksi muutamia lajihavaintoja.

Suunnittelualueelle on laadittu arkeologinen inventointi (6.10.2022, Heilu Oy) Arkeologisen inventoinnin mukaan alueelta ei ole tiedossa aikaisempia löytöjä. Suunnittelualueelta havaittiin kiinteä muinaisjäännös, Maijanniva, joka on Äkäsjoen lounaispuolella jyrkästi koilliseen laskevan törmän reunalla sijaitseva tervahauta. Tervahaudan jäännös on Museoviraston ohjeistuksen mukaan muinaismuistolain rauhoittama kiinteä muinaisjäännös.

Rakennettu ympäristö

Suunnittelualue on rakentamaton. Suunnittelualueelle kuljetaan Äkäslompolontietä. Suunnittelualueen lähiympäristö on pääosin rakentamatonta. Aivan suunnittelualueen rajamaastossa sijaitsee kahvilakäytössä oleva rakennus.

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Valtioneuvosto päätti valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden uudistamisesta 14.12.2017, ja päätös tuli voimaan 1. huhtikuuta 2018. Päätöksellä

valtioneuvosto korvasi valtioneuvoston vuonna 2000 tekemän ja 2008 tarkistaman päätöksen valtakunnallisista alueidenkäyttötavoitteista. Suunnittelualuetta koskee alueidenkäyttötavoitteista ainakin:

Elinvoimainen luonto- ja kulttuuriympäristö sekä luonnonvarat

- Edistetään luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaiden alueiden ja ekologisten yhteyksien säilymistä.
- Huolehditaan virkistyskäyttöön soveltuvien alueiden riittävydestä sekä viheralueverkoston jatkuvuudesta.

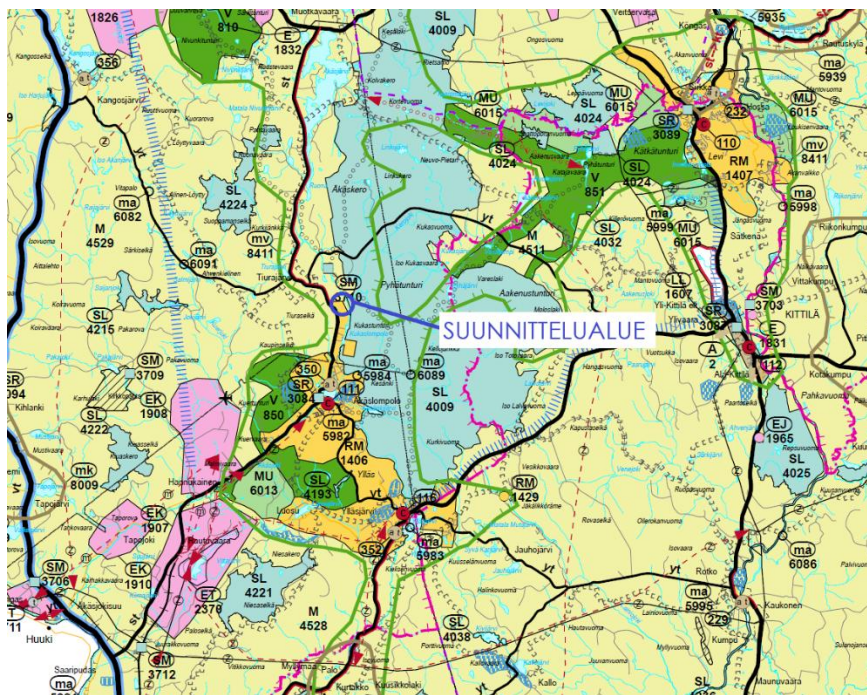
Maakuntakaava

Ympäriministeriö on 23.6.2010 vahvistanut Tunturi-Lapin maakuntakaavan, joka on KHO:n päätöksellä tullut lainvoimaiseksi 16.5.2012.

Suunnittelualue on maakuntakaavassa osoitettu matkailupalvelujen alueeksi (RM), maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi (M) sekä matkailun vetovoima-alueeksi, matkailun ja virkistystyksen kohdealueeksi (mv). Suunnittelualuetta koskee maakuntakaavassa osoitettu erityisesti poronhoitoa varten tarkoitettu alueen raja, jonka pohjoispuoleisella alueella olevaa valtion maata ei saa käyttää sillä tavoin, että siitä aiheutuu huomattavasti haittaa poronhoidolle.

Suunnittelualueen ulkopuolella suunnittelualueesta itään sijaitsee luonnon-suojelualuemerkinä SL 4009 osoitettu Pallas-Yllästunturin kansallispuisto.

Suunnittelualueen suurpiirteinen sijainti Tunturi-Lapin maakuntakaavassa:

Lähde: Tunturi-Lapin maakuntakaavakartta.

Matkailupalveluiden alue /-kohde

Merkinnällä osoitetaan seudullisesti merkittäviä matkailupalveluiden alueita, kuten matkailu- ja lomakeskuksia, lomakyläiä, lomahotelleja, leirintäalueita tai muita vastaavia matkailua palvelevia toimintoja.

Maa- ja metsätalousvaltainen alue

Merkinnällä osoitetaan pääasiassa maa- ja metsätaloustuotantoon tarkoitettuja alueita, joita voidaan käyttää pääasiallista käyttötarkoitusta sanottavasti haittaamatta ja luonnetta muuttamatta myös muihin tarkoituksiin.

Matkailun vetovoima-alue, matkailun ja virkistystyksen kehittämisen kohdealue

Merkinnällä osoitetaan matkailun ja virkistystyksen vyöhykkeitä, joihin kohdistuu alueidenkäytöllisiä kehittämistarpeita ja niiden yhteensovittamista.

Aluetta tulee kehittää matkailukeskusten, maaseutumatkailun, palvelujen ja reitistöjen yhteistoiminnallisena kokonaisuutena alueen pääkäyttötarkoitusten kanssa yhteen sopivalla tavalla.

Erityisesti poronhoitoa varten tarkoitettun alueen raja

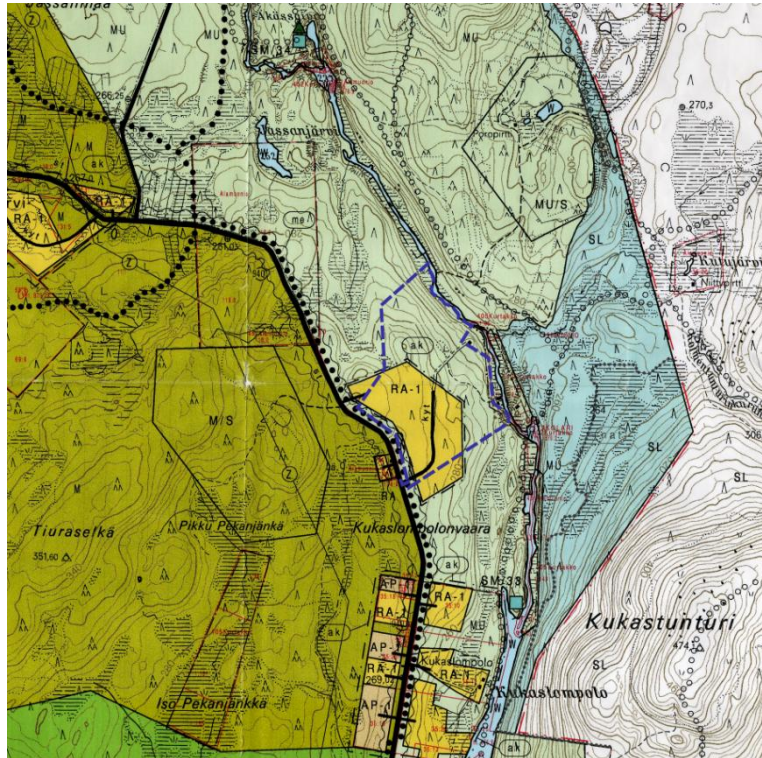
Rajan pohjoispuoleisella alueella olevaa valtion maata ei saa käyttää sillä tavoin, että siitä aiheutuu huomattavaa haittaa poronhoitoon. Valtion maan luovuttaminen tai vuokraaminen saa tapahtua vain sillä ehdolla, että maanomistajalla tai vuokramiehellä ei ole oikeutta saada korvausta poron aiheuttamasta vahingosta. (Poronhoitolain 2.2 §:n mukaan)

Lain mukaan maakuntakaava ei ole voimassa asemakaavaa laadittaessa oikeusvaikutteisen yleiskaavan alueella kuin ainoastaan asemakaavan muutosalueella.

Yleiskaava

Suunnittelualueella on voimassa ja suunnittelualueella maankäyttöä ohjaa Muonion kunnanvaltuuston 10.6.2003 § 34 hyväksymä oikeusvaikutteinen Ylläksen osayleiskaava. Suunnittelualue on osayleiskaavassa osoitettu loma-asuntoalueeksi (RA-1) sekä maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi, jolla on erityistä ulkoilun ohjaamistarvetta (MU). Suunnittelualueen loma-asuntoalue on osoitettu asemakaava-alueeksi (ak), jolle laaditaan tai on laadittu asemakaava. Rakennuspaikat ja -oikeus määritellään asemakaavalla. Suunnittelualueelle on lisäksi osoitettu kaava/yksityistie.

Ote osayleiskaavasta, jossa suunnittelualueen ohjeellinen rajausta sinisellä:

RA-1	LOMA-ASUNTOALUE
	Rakennusoikeus määritellään asemakaavalla.
	Asuin- ja talousrakennukset tulee sijoittaa vähintään 30 m etäisyydelle keskiveden korkeuden mukaisesta rantaviivasta. Saunarakennuksen saa sijoittaa vähintään 15 m etäisyydelle keskiveden korkeuden mukaisesta rantaviivasta.
MU	MAA- JA METSÄTALOUSVALTAINEN ALUE, JOLLA ON ERITYISTÄ ULKOILUN OHJAAMISTARVETTA
	Maankäyttö- ja rakennuslain 43 §:n 2 mom. nojalla määrätään, ettei MU-alueella saa rakentaa niin että vaikeutetaan yleiskaavan toteutumista. MRL:n 43 §:n 2 mom. nojalla määrätään myös, ettei maisemaa muuttavaa toimenpidettä saa suorittaa ilman 128 §:ssä tarkoitettua lupaa (maisematyölupa).
	ASEMAKAAVA-ALUE
	Alue, jolle laaditaan tai on laadittu asemakaava.
	Rakennuspaikat ja -oikeus määritellään asemakaavalla.
	KAAVA/YKSITYISTIE

Asemakaava

Suunnittelualueella ei ole voimassa olevaa asemakaavaa.

Rakennusjärjestys

Muonion rakennusjärjestys on tullut voimaan 15.7.2005.

Kaavan pohjakartta

Suunnittelualueelta on laadittu asemakaavan pohjakartta, joka täyttää alueidenkäyttölaissa asemakaavan pohjakartalle asetetut vaatimukset.

2.2 Tavoite

Kaavatyön tavoitteena on mahdollistaa liiketoiminta-alueen rakentuminen suunnittelualueelle. Suunnittelualueen tavoitteellinen kokonaisrakennusoikeus on enimmillään noin 10 000 k-m². Tavoitteena on lisäksi säilyttää mahdollisimman paljon alueen luontoa ennallaan ja sovittaa suunniteltu rakentaminen alueen maisemaan ja luonnonympäristöön tarkoituksenmukaisella tavalla alueen yleisluonnetta rikkomatta.

2.3 Kaavan vaikuttavuus

Asemakaavalla ei arvioida olevan sellaisia vaikutuksia, että ne koskisivat valtakunnallisia tai merkittäviä maakunnallisia asioita tai että ne olisivat valtion viranomaisen toteuttamisvelvollisuuden kannalta tärkeitä.

Ennen asemakaavan laadinnan käynnistämistä on järjestetty 26.5.2023 poronhoitolain 53 §:n mukainen neuvottelu, johon ovat osallistuneet Metsähallituksen, Muonion paliskunnan, Paliskuntain yhdistyksen ja Muonion kunnan edustajat. Neuvottelussa on arvioitu kaavan mahdollisia vaikutuksia poronhoidon kannalta, ja miten ne olisi mahdollista huomioida kaavaa laadittaessa.

2.4 Laadittavat selvitykset

Suunnittelualueelta laaditaan seuraavat selvitykset:

- Nykytilanne

Suunnittelualueelle on laadittu luontoselvitys sekä arkeologinen inventointi. Mahdollisten muiden lisäselvitysten tarvetta tarkastellaan kaavatyön aikana.

2.5 Arvioitavat vaikutukset

Kaavaa arvioidaan seuraavien ominaisuuksien osalta:

- Ympäristölliset ja luontovaikutukset
- Taloudelliset vaikutukset
- Yhdyskunnalliset vaikutukset
- Sosiaaliset ja virkistykselliset vaikutukset
- Kulttuurivaikutukset
- Mahdolliset muut vaikutukset

Vaikutuksista keskustellaan tarvittaessa viranomaisneuvottelujen yhteydessä. Lopullinen arviointi esitetään kaavaehdotuksen selostusosassa.

3. Osalliset

Osallisia ovat kaikki ne, joiden asumiseen, työntekoon tai muihin oloihin kaava saattaa huomattavasti vaikuttaa, sekä viranomaiset ja yhteisöt, joiden toimialaa kaava koskee.

Suunnittelutyön osallisia ovat ainakin:

- suunnittelualueen maanomistajat, käyttöoikeuden haltijat, naapuri-kiinteistöjen maanomistajat sekä mahdolliset vuokra-alueen haltijat
- alueella toimivat yhdistykset ja järjestöt, joiden toimialaa suunnittelussa käsitellään
- Muonion kunnan hallintokunnat, joiden toimialaa hanke koskee
- viranomaiset: Lapin ELY-keskus, Lapin liitto, alueellinen vastuumuseo (Tornionlaakson museo)
- Lapin hyvinvointialue (Lapin pelastuslaitos)
- Paliskuntain yhdistys
- Muonion paliskunta
- Muonion sähköosuuskunta
- Tunturi-Lapin Vesi Oy
- Kolarin kunta

4. Kaavatyön vaiheet ja vuorovaikutuksen järjestäminen

Valmistelu- eli luonnosvaihe

Kesäkuu 2023: Asemakaavan laadinnan vireille tulo sekä *osallistumis- ja arviointisuunnitelma* tiedoksi ja nähtäville kunnan teknisellä osastolla sekä internet-sivuilla, ilmoitus kunnan ilmoituslehdissä (Luoteis-Lappi tai Lapin Kansa), tiedoksi kaavatyön osallisille. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma on nähtävillä kaavaehdotuksen valmistumiseen asti.

Viranomaisneuvottelu pidetään tarvittaessa.

Huhtikuu 2025: *Kaavan valmisteluaineisto nähtäville.* Aineisto pidetään kunnassa nähtävillä 30 päivää, jonka aikana osalliset saavat lausua kaavaluonnoksesta mielipiteensä, ja jotka otetaan mahdollisuuksien mukaan huomioon. Kunta ilmoittaa kaava-aineiston nähtävillä olosta kirjeitse kaikille osallisille ja kunnan virallisissa ilmoituslehdissä. Kaavaluonnoksesta kunta pyytää lausunnot viranomaisilta.

Ehdotusvaihe

Elokuu 2025: *Kaavaehdotus nähtäville.* Kunta asettaa kaavaehdotuksen virallisesti nähtäville 30 päiväksi ja ilmoittaa

siitä osallisille sekä kuuluttaa kunnan virallisissa ilmoituslehdissä, jolloin osalliset voivat tehdä vielä muistutuksen kaavaehdotuksesta. Kaavaehdotuksesta kunta pyytää tarpeelliset viranomaisten lausunnot.

Hyväksymisvaihe

Marraskuu 2025: Kunnanvaltuuston *hyväksymispäätös*. Hyväksymistä koskevasta päätöksestä on mahdollista *valittaa* Pohjois-Suomen hallinto-oikeuteen.

5. Yhteystiedot

Kaavan laatimisesta hyväksymiskäsittelyvaiheeseen asti vastaa Nosto Consulting Oy (y-tunnus 2343223-6).

Kaavan laatija:

dipl.ins. YKS 742 Pasi Lappalainen
puh. 0400 858 101, pasi.lappalainen@nostoconsulting.fi

suunnittelija Iris Hongisto
puh. 050 551 6777, iris.hongisto@nostoconsulting.fi

Nosto Consulting Oy
Brahenskatu 7, 20100 Turku

Muonion kunta:

elinvoimajohtaja Jussi-Pekka Tammilehto
puh. 0400 398 062, jussi-pekka.tammilehto@muonio.fi

Muonion kunta
Puthaanrannantie 15, 99300 Muonio

6. Palaute osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa koskevat parannusehdotukset voi osoittaa yllä nimetyille henkilöille kaavoitustyön aikana.

Nosto Consulting Oy